

трибуна

arsenal® 10

Приемник на в. "Заводска трибуна"
Издание на "Арсенал" АД

Пред
празника

На стр. 6

8 септември 2023 г. • година XIII • брой 311

Акционти

ДАМИТЕ ОТКРИХА СПОРТНИТЕ ТУРНИРИ В „АРСЕНАЛ“

И тази година месец септември за арсеналци е посветен на спорта

Дамите от отборите по народна топка на Завод 1/240 и Завод 1/290 откриха тазгодишните спортни турнири в „Арсенал“ АД, които започнаха на 1 септември. По традиция те се организират от Синдикалния съвет на КНСБ в друже-

завод 5. Двубоите по схемата „всеки срещу всеки“ продължават до 18 септември.

Участници в тази спортна дисциплина са само дамски тимове. При футбола и волейбала пък отборите са само мъжки. Всички срещи са на

са на 11, 12 и 13 септември.

При футбола съперниците са разделени в две групи. В първата са отборите на Завод 3/150, Завод 3/110, Завод 1 и Завод 2, а във втората – съборен отбор на Завод 6 и Завод 12, Завод 0 и Завод 5. Мачовете в групите започнаха на 4 септември и приключват на 19 септември. На 25 и 26 септември са полуфиналите, на 28 септември ще се проведе срещата за 3-4 място, а финалът е на 29 септември.

Над 50 са участниците в турнира по стрелба, в който има отборно и индивидуално класиране, както при жените, така и при мъжете. В последните години жените стрелци от „Арсенал“ демонстрират значително по-голяма точност и концентрация в стрелбата. В отборната надпревара са се записали общо 18 състава от Завод 1, Завод 2, Завод 3, Завод 4, Завод 5, Завод 6 и Завод 12. Отборите са от по трима състезатели. Стрелковият турнир е един от най-атрактивните в традиционните състезания за фирмения празник.

Димитър Бахчеванов

Състезанията за фирмения празник започнаха с първия двубой по народна топка

ството, непосредствено преди фирмения празник, който ще се отбележи в началото на октомври. В надпреварата по народна топка се включиха още отбори от Завод 2, Завод 3 и

спортивната база на „Арсенал“. Волейболните двубои се провеждат също по схемата „всеки срещу всеки“, като в тях участват отбори от Завод 0, Завод 2 и Завод 5. Срещите

НОВ ЗАВОД НА „АРСЕНАЛ“ В СТАРА ЗАГОРА

Кандидатите от Стара Загора и областта за работа в новия завод на „Арсенал“, както и за заводите на дружеството в Казанлък и Мъглих, могат да получават информация и да подават документи на място в офиса на „Арсенал“ АД в Стара Загора, който се намира на бул. „Цар Симеон Велики“ № 118; тел. за контакти: 0882987799, 0882987754; e-mail: kadri@arsenal-bg.com.

Повече информация за търсените работници и специалисти, за работни заплати и допълнителни стимули, както и за възможностите за кандидатстване и подаване на документи - на страници 4 и 5.

„АРСЕНАЛ“ АД - КАЗАНЛЪК

ПРОДАВА

Стъклена оранжерия с площ 4876 м²,
намираща се в Казанлък, бул. „Розова долина“ № 27,
местност „Кайнарджа“

Оранжериета е в много добро състояние,
функционира е до края на 2022 година.

Купувачът трябва да я демонтира и пренесе на свой терен.

Цена: По договаряне.

За контакти: 0888213376; 0431/6 33 23.

Препоръчайте Идънред и може да спечелите до 1000 лв.

- Намерете компания, която би се възползвала от продуктите на Идънред България;
- Попълнете формулара на нашия сайт;
- Ако компанията стане наш клиент, ще получите награда.

Сканрайте QR кода или посетете www.edenred.bg/sluzhitel/preporachay-kompaniya/ и участвайте!

Идънред България е оператор на ваучери за храна и лидер в предплатените корпоративни решения за служители.

Ново! Размерът на ваучерите за храна до 200 лв. на служител на месец беше фиксиран в ЗКПО.

За резервации в ресторант „Орешака“: 0700 70 717, www.oreshaka-bg.com

СТАНИ ЧАСТ ОТ НАШИЯ ЕКИП!

„НИМЕКС“ ЕООД

За ресторант „Орешака“

EIK 123094839

ТЪРСИ ДА НАЗНАЧИ

- Хигиенисти;
- Сервитьори;
- Готвачи;
- Управители.

Необходим документ при кандидатстване:
* Автобиография

За повече информация: 0700 70 717

КРАСИМИР БОНЕВ МОЖЕ ДА НАПРАВИ И НАЙ-СЛОЖНАТА ЗАВАРКА

Красимир Бонев е един от майсторите заварчици в 5/232. В „Арсенал“ е от 2017 година. За тези 6 години в дружеството е доказал уменията си в професията и без колебание за него всички казват, че

има „златни ръце“

и може да направи и най-сложната заварка. С колегата си Гроздан Апостолов са двамата аргончици, които работят в екип. Аргоновото заваряване е технология, с която се правят едни от най-здравите и качествени заварки. Красимир и Гроздан успяват да изпълнят всяка задача, подадена от различни цехове от структурата на дружество.

Красимир е родом от село Галиче, Врачанско. Гимназия завърши в Оряхово, след което изкарва съктретни курсове за ръководител-движение в БДЖ. Няколко години работи на тази длъжност на гара Лакатник. В неговия род има и други железноделници, затова тази професия му е малко и по наследство. Решава обаче да скъса с традицията и напуска скърбните курсове за ръководител-движение в БДЖ „Монтажи“. Там завърши курсове за заварчик през 1989 година. Смяната на професията е продиктувана и от един много важен мотив - Красимир иска да получи жилище, а такава възможност

има в строителството. В Лакатник той се запознава със съпругата си Галина, която е учителка в тамошното училище, а, както се подразбира, младото семейство има нужда от свой дом.

В крайна сметка, след пътувания и работа на много обекти в цялата страна, Красимир Бонев и семейството му се установяват в Казанлък.

„Заваряването с аргон е технология, която не пръска, има мека дъга и няма плаха. Тя е особено подходяща при заваряване на елементи, които те работят под голямо налягане.“

Този занаят е ценен не само у нас

и майсторите в този бранш лесно могат да си намерят работа“, споделя майсторът със златни ръце. Самият той е работил на много места, включително в АЕЦ „Козлодуй“, преди да монтират последните му реактори, както и в Атомната електроцентрала в Чехия. На такива обекти, които пряко са свързани с националната сигурност за дадена държава, изискванията към всич-

ки работещи са още по-големи. Всеки преминава задължителна проверка, включително такава за професионална квалификация. Повечето от следващите работодатели пък

е и една от възможностите - покрай работата си, човек да може да отиде в чужбина и да види реално как живеят хората там“, казва Красимир.

Сега документите за ква-

лификация на заварчиците са издават от центровете за професионална подготовка. Според изискванията, на всеки две години те трябва да бъдат заверени, според европейските норми по ТЮФ (Сертификат за качество).

„Навремето много добра подготовка на заварчиците даваха професионалните училища - в някои от техникумите и най-вече в СПТУ-та. Също така, мнозина от колегите са научили занаята

приемат тази част от трудовата биография на заварчика като допълнително признание за високия му професионализъм. „При чехите работих четири години. Първоначално едва разбирам езика, който е един от най-трудните от славянската група. За щастие, техническата документация не се различава съществено, а и ние имахме ръководители, които бяха българи. Това

в армията, в тогавашните Строителни войски или КЕЧ (Б.а. - Квартирно-експлатационни части). Това бе много добре изпитана и работеща система. Доколкото съм запознат, сега специалността се изучава в казанлъкската професионална гимназия „Иван Хаджиев“. При всички случаи, на всяко работно място

всеки започва под наблюдението на наставник

Постъпвайки в „Арсенал“ АД, за мен такъв беше колегата Ерол, който вече не работи в цеха. Макар и да имах вече достатъчно опит, това не ме накара да се чувствам некомфортно. Както в много други дейности, важен е не капитъл, а това, което действително можеш“, смята Красимир Бонев. А професионалните умения на майстора заварчик напълно отговарят на това, което пише в документите му.

От цялата фамилия сам той е арсеналец. Синовете му, Николай и Габриел, които вече са минали 30-те, са наследили от баща си любовта към техниката. Завършили са „Електроника“ в Техническия университет във Варна. Съпругата му Галина дълги години е била учителка в училището в Горно Черковище, в момента е пенсионер. През годините, в които Красимир е далеч от родния край, нито за миг не го е забравил и при всяка възможност се връща там, където живеят родителите му и много негови близки. А за „Арсенал“ е категоричен:

„Тук съм на мястото си.“

В „Арсенал“ всеки се оценява по неговата работа, колективът е много добър и успешно се справя с поставените задачи. С такива колеги се работи лесно!“.

Димитър Бахчеванов

20 МИЛИОНА ПОВЕЧЕ В БЮДЖЕТА НА КАЗАНЛЪК ЗА 2023 ГОДИНА

109 млн. 239 хил. 711 лв. е рамката на Бюджет 2023, представена на публичното обсъждане, организирано по закон от Община Казанлък и проведено на 25-и август. План-схемката на Казанлък се обсъжда безпрецедентно в края на август при изтекла две трети бюджетна година, поради късното приемане на Републиканския бюджет. На практика, голяма част от разходите вече се извършили, много от инвестиционните обекти са в процес на реализация. Увеличенето на бюджета спрямо 2022 г. е с около 20 млн. лв., което идва и от средства от държавния бюджет, и от местни приходи. И в този бюджет се запазва тенденцията, повечето от средствата да идват от държавния бюджет - 67 млн. 112 хил. 763 лв. и по-малко от местните приходи - 42 млн. 126 хил. 948 лв. През 2022 г. същностното е 55 млн. 669 хил. 677 лв. към 33 млн. 135 хил. 371 лв.

За образование - над 40% от разходите

Разходите за училища и детски градинки, осигурени от държавата, отново са над 40% от местния бюджет - 45,4 млн. лв. Те растат спрямо миналата година с около 6 млн. лв. От тях капиталовите инвестиции са почти 2,5 млн. лв., главно - за новите сгради на ПМГ „Н. Обрешков“, където се разширява основната база и се строи физкултурен салон. Инвестираат се

и приблизително 258 хил. лв. в спортна площадка в двора на основно училище „Н. Вапцаров“, 60 хил. лв. са за нова столова на ученически лагер „Паниците“. В културата отиват около 3 млн. лв., събрани от казанлъчани в местната сметка, като най-голям дял от тях са за общинския театър - 746 хил. 500 лв. В подкрепа на местните спортни клубове ще се разпределят 200 хил. лв., 4

хилди дава държавата за спортивни дейности в училища и детски градинки.

Очакват се 5,4 милиона лева от „такса смет“

Очакваният приход от „такса битови отпадъци“ е 5 млн. 400 хил. лв. Това отново е най-големият приход от местни данъци и такси, той се разходва за чистотата. За озеленяване са предвидени над 1 млн. 500 хил. лв. Капиталовите разходи по дейностите за предприятието по

чистотата са 1 млн. 345 хил. лв. Купуват се предимно самосвали, система за по-

700 хил. лв. за двата дневни центъра за хора с увреждания - за деца и възрастни, по 173 хил. лв. за двете

защитени жилища „Оптима“

в с. Дунавци и това в Западното.

Социалните услуги в домашна среда са финансирали с 926 хил. лв. От общинските приходи ще се издържат Програма за закрила на детето - 36 хил. лв., и с 827 хил. лв.

Млечната кухня и яслите. За здравеопазване държавата дава на Казанлък едва под 100 хил. лв., от

Общината са заделат още 1 млн. 083 хил. 225 лв.

Инфраструктурни обекти

„Сред приоритетните обекти са: изграждане на стадия път до язовир „Копринка“, пешеходна зона през ул. „Генерал Скобелев“ до парк „Розариум“, асфалтиране и изграждане на тротоари след Вик-дейности на ул. „Олимпиада“ и изграждане на парково пространство върху откупения общински терен в парк „Розариум“,

бе подчертано на публичното обсъждане. 185 хил. лв. са заделени за пешеходната вързка край ул. „Хр. Ботев“, ще се обновяват междублоковите пространства край блоковете с номера 5, 6 и 12 в кв. „Изток“, както и по ул. „Тюлбенска“ 53. С 247 хил. лв. от националната програма „Красива България“ ще се довърши оформлението на двора на ремонтираното училище в с. Розово, което се превърща в Детска академия за таланти по проект на програмата. Предвидените средства за асфалтиране на улици в града след извършения Вик ремонт и по населените места са в размер над 3 млн. 200 хил. лв., включително за бордюри и тротоари. За четвъртокласна пътна мрежа има 250 хил. лв., за частично изкърпване на улици - 150 хил. лв.

По време на обсъждането бе подчертано и осигуреното 15%-но увеличение на работните заплати във всички звена към общинска администрация. Увеличението ще бъде със задана дата, считано от 01.01.2023 г. и предстои да бъде гласувано от Общински съвет-Казанлък през септември, по предложение на Кмета Галина Стоянова. Това бе уточнено на обсъждането, с уговорката, че „увеличението става възможно след гласуването на държавния бюджет, Макар и късно“.

Диана Рамналиева

С подкрепата на „Арсенал“ АД МАЯ ИВАНОВА СЕ ГОТВИ ЗА ТРЕТИЯ СИ КОНТИНЕНТАЛЕН ПЪРВЕНЕЦ

Мая Иванова от 0/730 на „Арсенал“ АД е на път да съдърне голямата си мечта – да се качи на най-високите

Мая Иванова на връх Елбрус

След като през декември 2021 г. Мая изкачи първенца на Африка – връх Ухуру в Килиманджаро, на 12 август 2023-а Мая стъпи на Елбрус. Кавказкият връх, висок 5642 метра, е посрещнал българската група с изключително лошо време – силен вятър, сняг, лед, гръмотевични бури по пътя нагоре, буквально в облаците до самите алпинисти. Един много труден преход, след който човек с основание се чувства като победител – над самия

себе си. „Елбрус беше огромно предизвикателство за мен и за хората, с които го изкачихме – разказва за прехода Мая Иванова.

Времето беше страховито, два пъти вярът ме събира на земята, имаше критични ситуации с двама алпинисти, но всички се изкачихме и се върнахме благополучно. За съжаление, на върха не можахме да видим изгре-

ва на слънцето, защото имаше мъгла, но все пак успяхме да си направим снимка, която ще ни напомня цял живот за преживяванията на Елбрус“. След негата групата покорява и връх Чегет, под който, на височина от 4000 метра, е вързана люлка за търсачите на силни усещания. Познайте кой се е качил на нея, за да добави още адреналин в кръвта си?! Водач на групата е била Валя Лекова, планински спасител и действащ парамедик, на когото алпинистите са благодарни за професионализма и всеотдайността.

След Елбрус арсеналката Мая

сокият връх в Южна Америка – 6962 метра, разположен в Андите на територията на Аржентина. За покоряването на Аконкагуа Мая получи финансова подкрепа от „Арсенал“ АД. Сумата от 2000 лв., която й осигури дружеството, ще й помогне да си закупи част от специалната екипировка, която тя задължително трябва да има за връх от такъв мащаб и височина от почти 7000 метра. В групата, сформирана за Аконкагуа, Мая Иванова е единственият алпинист от Казанлък и от Старозагорска област.

Преди да тръгне към Южна Америка, през този септември на мъжкото момиче от „Арсенал“ ѝ предстои

изкачване на връх Дамаванд – най-високата точка на Иран и Западна Азия. За

този връх, наричан „принц на Персия“, се знае, че е най-високият вулкан в Азия и

крие доста опасности. А след

всеки покорен връх, освен прекрасните снимки, Мая има много за разказане – за изумителната природа и за голяма грижа, която полагат към

На люлката, поставена на 4000 м височина, под връх Чегет

Кавказ

върхове на всеки континент. Каузата за по-чиста планета на българския алпинист Атанас Скатов и неговата мечта да покори седемте континентални първенци, която той не успя да осъществи, са се превърнали в двигателна сила за Мая. И тя неотклонно следва тези цели.

- Времето беше страховито, два пъти вярът ме събира на земята, имаше критични ситуации с двама алпинисти, но всички се изкачихме и се върнахме благополучно. За съжаление, на върха не можахме да видим изгре-

ва на слънцето, за следващия континентален първенец – Аконкагуа. Това е най-ви-

не местните хора. И винаги едно съществено уточнение, което нашата алпинистка прави: „Ние не покоряваме връховете, те нас покоряват със своето величие“.

Олия Младенова

С подкрепата на общинските съветници от „Алтернативата на граждани“

АРСЕНАЛЕЦ ОТИВА НА СВЕТОВНО ПО ДАРТС

Арсеналецът Драгомир Къвбашиев е включен в националния отбор на България в състезанието за Световната купа по дартс, което ще се проведе от 26 до 30 септември в Есберг, Дания. 29-годишният мъж си извоюва място в представителния отбор на страната ни заедно с още трима състезатели от клубове в София, Варна и Пловдив. Четири състезатели от София и Варна ще се състезават при жените. Драгомир се оказа единственият представител в отбора от Старозагорска област. Състезава се за старозагорския клуб „Мълния“, тъй като към момента няма клуб по дартс в Казанлък. Преди това е бил състезател на клуб „Ковачите“ в Габрово.

Запалил се по играта на почния мерник от youtube и започва да тренира от края на 2019 година. Играе всеки ден минимум по един час, като е направил свое място за трениране във външи. Играе и онлайн. Хубавото на този спорт е, че човек може да се упражнява навсякъде, само да има мишена и стрелички. За краткото време, в което се занимава с дартс, той е спечелил редица купи и медали от различни състезания в България, включително и от държавни първенства. Казва, че ходи по турнири навсякъде в страната, за да трупа опит и да овладява напрежението, кое то е неизбежно по време на

Драгомир Къвбашиев

състезания. А състезанието за Световната купа на Световната федерация по дартс (WDF World Cup 2023) е първото от този ранг в неговата спортина биография.

„Дартсът е спорт, изискващ здрава психика, концентрация и спокойствие“, споделя Драгомир. Външност, тези качества той ги притежава още като състезател по футбол. След като завърши XГ „Св. Св. Кирил и Методий“ в Казанлък, малдъжец следва две години в Националната спортна академия, сектор „Футбол“. Но след претръпнени травми и три операции му се налага да смени спорта. Прекратява и обучението по специалността, тъй като не може да бъде активен състезател. С дартс се „запознава“ на живо в Англия. Тази традиционна

затворска игра го увлича, докато всяко лято гостува на своя башта там. Известно време живее в Англия, после се връща в родния Казанлък. И от футболовист, фен на лондонския „Арсенал“, Драгомир Къвбашиев се оказва състезател по дартс, от казанлъшкия „Арсенал“! „Доволен съм от това, което се случи с мен – споделя той. – За кратко време стигнах до Световното първенство по дартс, което като футболист трудно би се съществило. Много приятно съм изненадан от общинските съветници от Коалиция „Алтернатива на граждани“, които са подкрепили финансово, за да участвам в състезанието за Световната купа в Дания. Фирмената организация на КНСБ също ми помогна със средства, така че, благодарение на тях

Драгомир Къвбашиев работи в „Арсенал“ от скоро, от 2 май 2023 година. На пръв поглед, постъпването му в дружеството става случайно. Но мъдрите хора казват, че нищо в живота не се случва без причина. Тук Драгомир намира не само добри колеги и приятели, но и колектив, който се ръководи от най-добрия началник – Николай Колев, началник на 0/182. Широко скроен, добронамерен – човек, който разбира от работата си, знае отговорностите си и умеет да организира хората от своя екип по-най-ефективни начин. Драгомир е впечатлен от машабите на предприятието, от организацията на работните процеси, от социалните придобивки. И още: „Арсенал“

предлага възможности за професионално развитие и надграддане, което един млад и амбициозен човек винаги поставя като цел в своя живот.

„Зашто без цел животът губи смисъл“, смята Драгомир и е начертал стъпка по стъпка своите следващи житейски стъпала нагоре. Освен реализация за себе си в „Арсенал“, той вижда възможности и за своята

Колекцията на Драгомир от купи и медали

ще покрия разходите си в това международно състезание, в което се включват представители от 54 държави.“

Чувствам се добре в „Арсенал“

им син Антонио. Още повече, че и в тази казанлъшка семейства има арсеналска връзка – тъщата Янка е дългогодишен кадър на дружеството и настако се е пенсионирана.

Драгомир Къвбашиев има още една причина да се чувства уютно в големия завод – неговата спортна фигура, която поддържа с физическа активност, доброто му възпитание и лъчезарно изльзване са забелязани от професионалното око на фирмения фотограф, чийто обектив събира в кадри настоящето на „Арсенал“.

Олия Младенова

С колега по време на състезание

„АРСЕНАЛ“ АД - КАЗАНЛЪК ТЪРСИ ДА НАЗНАЧИ

Специалисти:

- Инженер-металург - 1

Образование и квалификация: Висше техническо образование, специалност „Металоизнане и термична обработка на металите“ или други подобни; Средно техническо образование с продължаване на обучението.

Допълнителни изисквания: Разработване и внедряване на технологични процеси по термична обработка, коване и обемно шамповане на метали и сплави. Работа със специализиран софтуер.

- Инженер-конструктор - 1

Образование и квалификация: Висше техническо образование.

Допълнителни изисквания: Разработване на конструкторска документация на приспособления и екипировка за нанасяне на химични, галванични и лакобояджийски покрития.

- Инженер-технолог на пластмасите и каучука - 1

Образование и квалификация: Висше техническо образование, специалност „Технология на пластмасите и каучука“ или други подобни. Средно техническо образование с продължаване на обучението.

Допълнителни изисквания: Разработване и внедряване на технологични процеси за преработване на пластмаси и каучук чрез шприцове и пресоване.

- Инженер химични процеси - 1

Образование и квалификация: Висше химическо, инженерно-химическо, средно специално химическо образование.

Допълнителни изисквания: Разработване и внедряване на технологични процеси за нанасяне на химични и галванични покрития и за защита на металите от корозия.

Кандидатите за тези позиции е необходимо да притежават личностни качества като лоялност, отговорност, инициативност, умение за работа в екип, комуникативност.

- Началник-смяна - 1

Образование и квалификация: Висше химическо, инженерно-химическо, средно специално химическо образование.

Допълнителни изисквания: Професионален опит 5 години.

Кандидатите за тези позиции е необходимо да притежават личностни качества като лоялност, отговорност, инициативност, умение за работа в екип, комуникативност.

- Инженер контролно-измервателни уреди и апаратура - 1 човек, висше техническо образование;

- Инженер ВиК - 1 човек, висше образование;

- Инженер енергетик - 1 човек, висше образование.

- Техник, електронна техника - 1 човек, висше образование;

- Инженер производство - 5 души, висше образование;

Работници по следните професии:

- Байцвачи на метали;

- Бобиньор ел. машини - средно специално образование;

- Бояджии промишлени изделия, на 8-часов работен ден;

- Бояджии промишлени изделия, на 7-часов работен ден;

- Водач на мотокар - средно образование, работа на смени;

- Електрозварчник - средно образование;

- Електромонтьор - средно образование;

- Електромонтьор, изграждане, поддръжка и ремонт - средно специално образование;

- Електромонтьор, изпитване ел. съоръжения - средно специално образование;

- Електротехник - средно образование;

- Изпитател, хидравлично налягане ММ - средно образование;

- Изпитател на взривни материали;

- Инструменталчик;

- Лакировач, метал - средно образование, работа на смени;

- Машинен монтьор - ремонт на машини - средно образование;

- Машинен оператор амуниции - средно образование;

- Машинен оператор компресор - средно образование;

- Машинен оператор ММ с ЦПУ - средно образование;

- Машинен оператор производство експлозивни вещества - средно образование;

- Монтажник изделия от метал /боеприпаси/ - средно образование;

- Монтажник изделия от метал /боеприпаси и експлозивни вещества/ - средно образование;

- Монтьор поддръжка инсталации и оборудване - средно образование;

- Настройчик ММ с ЦПУ - средно специално (техническо) образование;

- Настройчик на пресови металообработващи машини - средно специално образование;

- Общ работник в промишлеността;

- Окачествител - средно образование;

- Оксигенист - средно образование;

- Оператори на преса за метал;

- Преноносач ръчно;

- Производствени контроли, на 7-часов и на 8-часов работен ден - средно образование;

- Стругар - средно образование;

- Фрезисти - средно образование;

- Шлайфист - средно образование;

- Шлосер - средно образование.

„АРСЕНАЛ“ АД - КАЗАНЛЪК

търси да назначи за нуждите на
Инструменталния завод
работници по следните професии:

1. Шлайфист;

2. Стругар;

3. Фрезист;

4. Шлосер-инструменталчик;

5. Координатчик.

Телефон за контакти: **0885 079 187**

- Изисквания:

- Завършено средно образование;

- Умения за самостоятелна работа по професията.

Желаещите да кандидатстват за позициите могат да изтеглят документи от сайта на „Арсенал“ АД www.arsenal-bg.com/kadri или да ги получат от Офис № 1 – Пропуски, на Централния портал, от 07.00 до 17.00 часа.

Попълнените документи могат да бъдат изпратени на електронен адрес: kadri@arsenal-bg.com или подадени в град Казанлък, бул. „Розова долина“ № 100, Офис № 4.

Работно време на офиса: всеки делничен ден.

Тел. за контакти: 0431/57747

ТЪРСИ ДА НАЗНАЧИ ЗА НУЖДИТЕ НА ЗАВОД 5

ИНЖЕНЕР-ПРОЕКТАНТ ПО ЕЛЕКТРО КИП И АВТОМАТИЗАЦИЯ

Описание и изисквания:

- Разработване на проекти за комплексна автоматизация на производствените процеси; Проектиране на електро-инсталации; Проектиране на системи за управление на машини, инсталации и съоръжения, базирани на контролери; Проектиране на автоматизирани системи за управление на нестандартно оборудване и съоръжения; Изчисляване и разрешаване на проектирани инсталации и системи; Внедряване /монтаж, пуск и настройка/ на системи за управление и автоматизация; Осъществяване на авторски контрол на производството и монтажа на инсталации и съоръжения; Усъвършенстване на съществуващи инсталации и съоръжения, с цел подобряване на техническите характеристики.

Изисквания към кандидатите:

- Висше техническо образование; Владеене на чужди езици е предимство; Компютърни умения – MS Office, Internet, EPLAN, софтуер за управление и проектиране; Опит в проектирането на системи за управление, базирани на промишлени контролери, КИП и А съоръжения, промишлена автоматизация и електро-инсталации; Познания в съответната нормативна база и специализирани софтуерни продукти.

РЪКОВОДИТЕЛ КОНСТРУКТИВЕН ОТДЕЛ

Задачи и отговорности:

- Ръководи и организира разработването на конструктивна документация на машини, детайли и изделия, необходими за производство; Разпределя разработването на нови изделия и контролира изпълнението на отделните етапи; Подготвя план и следи за изпълнението му по график, следейки стриктно изискванията на ръководството; Комуницира ефективно с колеги от фирмата с цел навременно и качествено осъществяване на дейностите; Извършва якостни и размерни изчисления на конструираните изделия и екипировки; Осъществява авторски контрол на производството и монтажа на машини и съоръжения; Усъвършенстване на вече съществуващи машини и съоръжения, с цел подобряване на техническите характеристики в процеса.

Изисквания към кандидатите:

- Висше инженерно техническо образование в областа на машиностроенето; Владеене на английски език /писмено и говоримо/; Опит на подобна позиция; Компютърни умения – MS Office, Internet, TopSolid; Професионален опит в машиностроителни фирми е предимство.

ИНЖЕНЕР-КОНСТРУКТОР

Описание и изисквания:

- Конструиране на нестандартно оборудване и инсталации; Конструиране на машини; Конструиране на технологична екипировка; Извършване якостни и размерни изчисления на конструираните изделия и екипировки; Осъществяване на авторски контрол на производството и монтажа на машини и съоръжения; Усъвършенстване на вече съществуващи машини и съоръжения, с цел подобряване на техническите характеристики

Изисквания към кандидатите:

- Висше образование – бакалавър или магистър; Владеене на чужди езици е предимство; Компютърни умения – MS Office, Internet, TopSolid; Професионален опит в машиностроителни фирми е предимство.

Личностни качества:

Способност за работа в динамична среда, аналитично мислене, организираност, прецизност.

За ръководител Конструктивен отдел се изискват още: Отлични административни, организационни и комуникационни умения, работа в екип, поемане на лична отговорност.

„АРСЕНАЛ“ АД - Казанлък

Предлага работа

В заводите на дружеството в Казанлък и Мъглиж и в новия си завод в Стара Загора

Средна работна заплата над 2200 лева, допълнителни стимули, широка гама социални придобивки

Средната работна заплата в Завод 3 и Завод 4 на „Арсенал“ АД е над 2450 лева.

За всички новопостили в тези заводи се предоставят допълнителни финансови стимули

Търсят се:

- * Конструктори
- * Инженери - производство
- * Електромонтори
- * Машинни монтори
- * Машинни оператори ММ с ЦПУ
- * Монтори поддръжка инсталации и оборудване
- * Настройчици ММ с ЦПУ
- * Окачествители, производствен контрол
- * Стругари
- * Фрезисти
- * Шлайфисти
- * Шлосери

Свободните работни позиции могат да се видят на фирмения сайт:

<https://www.arsenal-bg.com/jobs>

Желаещите да кандидатстват за позициите могат да изтеглят документи от сайта на „Арсенал“ АД www.arsenal-bg.com/kadri, да ги получат от Офис № 1 „Пропуски“ на Централния портал в гр. Казанлък от 07.00 до 17.00 часа или от Офиса в гр. Стара Загора, намиращ се на бул. „Цар Симеон Велики“ № 118. Попълнените документи могат да бъдат изпратени на електронен адрес: kadri@arsenal-bg.com, да бъдат подадени в град Казанлък, бул. „Розова долина“ № 100 - Офис № 4, или в Офиса в гр. Стара Загора, бул. „Цар Симеон Велики“ № 118.

Работно време на Офис № 4 в Казанлък: **всеки работен ден.**

Работно време на Офиса в Стара Загора: **всеки работен ден от 9.00 до 18.00 часа, в събота – от 10.00 до 14.00 часа.**

Тел. за контакти: +359 882 987799, +359 882 987754,

+359 431 57 747, +359 431 57 072;

E-mail: kadri@arsenal-bg.com

„АРСЕНАЛ“ АД - КАЗАНЛЪК

търси да назначи

C++ програмист

На пълен работен ден, стажантска програма

Ние, „АРСЕНАЛ“ АД, търсим мотивирани и талантливи C++ програмисти, които да се присъединят към екипа ни. Ние сме отворени към кандидати от всички нива на опит, включително студенти, които могат да демонстрират умения в програмирането и използването на Visual C++.

Изисквания:

- Завършено образование или текущо обучение в областта на компютърните науки, софтуерно инженерство или сходна област.
- Опит с програмиране на C++ и MSVC.
- Отлични аналитични умения и способност за решаване на проблеми.
- Добри комуникативни умения и способност за работа в екип.
- Способност да работите със срокове и да се справяте с множество задачи едновременно.
- Поддържане на документацията за разработените приложения.

Предимства:

- Познания в други програмни езици и технологии.
- Опит с разработването на приложения за различни платформи.
- Опит в работа със среди като Qt или MFC.

Ако смятате, че отговаряте на изискванията и искате да се присъедините към нашия екип, моля, изпратете своето CV и мотивационно писмо на адрес:

kadri@arsenal-bg.com

Лице за контакт :

Росен Русев – Направление „Автоматизация на инженерните процеси“

Тел : 0898423265

„АРСЕНАЛ“ АД Казанлък

Търси да назначи

- Инженер-конструктор – Машинен инженер;
- Инженер – Ремонт на машини и оборудване;
- Електроинженер – КИП и А;
- Инженер – Хидравлика и пневматика;
- Инженер – Автоматизация на производството;
- Инженер – Химик;
- Инженер – Електроника.

Желаещите да кандидатстват могат да изтеглят документи от сайта на „Арсенал“ АД www.arsenal-bg.com/kadri, да ги получат от Офис № 1 „Пропуски“ на Централния портал на дружеството - Казанлък, бул. „Розова долина“ № 100, или в Офиса на „Арсенал“ АД в Стара Загора - бул. „Цар Симеон Велики“ № 118.

Попълнените документи могат да бъдат изпратени на електронен адрес: kadri@arsenal-bg.com или подадени в посочените офиси в Казанлък и Стара Загора.

Позициите, за които „Арсенал“ АД търси работници и специалисти, са публикувани на фирмения сайт:

<https://www.arsenal-bg.com/jobs>

Тел. за контакти: 0882987799; 0882987754;
0431/57747;

e-mail: kadri@arsenal-bg.com

ФК „АРСЕНАЛ – 2000“ ПРИЕМА ДЕЦА И ЮНОШИ

Клубът предлага прекрасни условия за тренировки, обновена спортна база, осигурена екипировка, чудесно поддържан фирмрен стадион „Арсенал“.

**За информация и записвания:
0882474101, Станислав Пехливанов**

Автосервиз „Мерцедес“ – пункт за ГТП Обявява промоция

За годишни технически прегледи за работещите в „Арсенал“ АД!

Цена на ГТП – **45 лв.**

(след предоставяне на валиден пропуск на собственика на МПС!)

**Сервиз „Мерцедес“
гр. Казанлък**

**ул. „Кенали“ № 7; тел. 0888303368;
0878442413**

По-спокойно лято за казанлъшките пожарници

„В сравнение с миналата година, това лято е много по-спокойно“, отчита началникът на Районна служба „Пожарна безопасност и защита на населението“ (РСПБЗН) - Казанлък, главен инспектор Станимир Тончев дни преди Професионалния празник на българските пожарници – 14 септември. Два са големите горски пожара, в чието потушаване са били ангажирани екипите от службата – в местността „Каракос“, на територията на община Казанлък, и край Мъглижкия манастир, в община Мъглиж.

Горските пожари

За щастие, този път нямаше реална опасност за живота на хората, а огнината бяха доста

отдалечени от големи обществени или частни обекти“, поясни гл. инспектор Тончев. В местността „Каракос“ са опожарени около 700 декара, от които 580 декара са смесени гори, а останалите площи са сухи треви и храст. Благодарение на бързите действия и координираната работа, заедно с екипи на

колегите им от Стара Загора, на арсеналските огнеборци и на доброволци, огнената стихия бе своевременно локализирана и погасена. При потушаване на пламъците се включи и хеликоптер на българските Военноиздущни сили. „В този пожар най-голямата опасност бе огньят да се разпространи в зоната на претоварната станция на Община Казанлък. В гасителните действия, под ръководството на нашиите служители, се включиха и шестима доброволци. Такива формирания са създадени по места, съгласно Закона за защита при бедствия. За погасяването на пожара край Мъглиж пък се включиха много от служителите на Общината. Сега, когато вече минава пика на пожароопасния сезон (определен със заповед на областния управител от 10 март до края на ноември), може да се каже, че лялото премина сравнително спокойно“, сподели гл. инспектор Станимир Тончев.

С общи усилия двата големи пожара бяха бързо овладени и потушени, въпреки трудния, планински терен, високите температури и вятъра, които допълнително усложниха работата на пожарните. Според него, до голяма степен това са дължи и на добрата превантивна работа на служителите на Пожарната, както и по-голямата отговорност, проявлена от жителите на района – по време на жътвената кампания, работата в горските площи и други рискови зони. С наближаването на есента и падането на температурите рисът от възникването на големи пожари, като августов-

годините и няма ръст при тях. От РСПБЗН са направили над 40 посещения в районите „Кармен“ и „Казмера“, където периодично е имало запалвания на отпадъци, умишлено извършвани от населението в тези райони. Това е предпоставка за възникването на сериозна опасност от пожари, в непосредствена близост до важна транспортна вързка, кавката е околовръстното шосе на Казанлък. Съвместно с екип на Общината са проведени няколко срещи с жителите на двата квартала и тези нарушения са силно ограничени, казва началникът на Противопожарната служба в града на

В помощ на колегите от Гърция

Субординация и взаимопомощ между огнеборците се осъществява не само на национално, но и на международно

ските, значително намалява. **Няма данни за умишлени палежи**

При горските пожари най-честата причина за тяхното възникване е природно явление – самозапалване от високите температури, падането на гръм, както бе установено при пожара край Мъглиж. При всеки инцидент експерти от противопожарната служба разследват причините за не-говото възникване, но не във всички случаи могат да дадат категорично становище. „Ако едно помещение или автомобил, например, са напълно изгорели, много трудно може да се установи откъде точно е започнал пожарът“, поясни Станимир Тончев. Категорично

ниво. Тази година, заради многобройните пожари в Гърция през последните месеци, български огнеборци помагаха многократно на своите колеги от южната съседка – съгласно сключените международни споразумения, по които страна е и България. В един от екипите, в продължение на 12 дни, бяха и четирима казанлъчани. „Първоначално те действаха в района на Солун, а след това и на курортния остров Корфу или Керкира, както още го наричат“, сподели Станимир Тончев.

По традиция, българските огнеборци, включително и зад граница, проявяват висок професионализъм, за да бъде овладяна огнената стихия – и у нас и извън страната. Това не е първото такова взаимодействие на международно ниво. През годините родните пожарници са изпълнявали и други мисии зад граница. Слава Богу, досега не е възниквал подобен инцидент в района на Казанлък, при който да се налага интернационална помощ.

Седмицата на пожарната безопасност

Тази година Седмицата на пожарната безопасност се проведе от 12 до 17 септември. В нея казанлъшките огнеборци отново са подготвили атрактивни мероприятия, с които ще представят своята дейност пред обществеността, като те имат и превантивна функция – гражданите ще си припомнят как трябва да се действа при пожари, катастрофи, бедствия и други аварии. На 12 септември, от 9 до 17 часа, пред сградата на Общината ще бъде показана специализирана техника. На 13 септември, от 17 часа, ще бъде проведена демонстрация, на която ще покажат как екипите действат при инцидент с автомобил. Ще се проводят демонстрации на отбора по пожароприложен

на Общината ще бъде показана специализирана техника. На 13 септември, от 17 часа, ще бъде проведена демонстрация, на която ще покажат как екипите действат при инцидент с автомобил. Ще се проводят демонстрации на отбора по пожароприложен

Честит празник, арсеналски огнеборци!

Своя професионален празник – 14 септември, посрещат и огнеборците от звено „Противопожарна служба“ в „Арсенал“ АД с ръководител Жечо Бонев. Както винаги, пожарниците от фирменията служба са на своя пост ден и нощ. Лялото е особено тежък сезон за огнеборците, а тази година, макар и да са по-малко на брой, пожари също имащие. И отново момчетата на Жечо Бонев бяха на предна линия и останаха на своя пост до пълното овладяване на възникналите ситуации. През м. май те получиха и нова техника – специализиран, високопроходим противопожарен автомобил, който също влезе в действие по време на гасенето на пожара в местността „Каракос“. Арсеналската противопожарна служба е съставена от 35 души и осигурява по график денонощно дежурство на обектите в дружеството. При необходимост, съставът активно се включва в помощ на своите колеги от Противопожарната служба в Казанлък.

„Нашата задача е да овладеем огъня до окончателното му погасяване, като не допуснем да пострадат хора, животни и имущество“, споделя бългогодишният пожарник и опитен ръководител на фирменият звено Жечо Бонев. В навечерието на професионалния празник на българските огнеборци той отправя най-стърчени поздравления към своите колеги, с които са рамо до рамо и в трудните, и по-леките делници. Нека да бъдат здрави и все така всеотдайно, и с присъщата им отговорност да изпълняват задълженията си, защото пожарникар не е професия, то е призвание и отданост на работата.

Арсеналските пожарници

Главен инспектор Станимир Тончев

Българските пожарници помагат на колегите си в Гърция

база и техника, щатът е попълнен почти на сто процента. В момента имаме две свободни места, но и те ще бъдат заети след обявяване на конкурса. От пет години ние сме домакини на турнира по пожароприложни спортове „Севтополис“. Само веднъж за това време той

тук се провеждаше подготовката на националния отбор, включително и в базата на „Арсенал“ АД. През националната селекция са минали много наши кадри, а през годините казанлъчани са носители на много призови отличия, както на национално, така и на международно ниво.“

И вместо заключение, главен инспектор Станимир Тончев поздравява всички свои колеги с 14 септември – Професионалния празник на българските огнеборци: „Бъдете здрави и все така готови да се притече на помощ на хората, изпаднали в беда. Дано да има по-малко поводи за нашата намеса.“

Аз вярвам във всеки един от вас и съм сигурен, че при нужда винаги ще покажете своя професионализъм и себетрайци. Честит празник!“

Димитър Бахчеванов

Демонстрация на гасене на горящ автомобил

не бе проведен, заради Ковид-епидемията. Изборът за това състезание бе на Регионалната дирекция, имайки предвид добрите традиции на казанлъчани в този спорт. Дълги години

един от вас и съм сигурен, че при нужда винаги ще покажете своя професионализъм и себетрайци. Честит празник!“

Димитър Бахчеванов

Доц. Георги Лозанов:

ИЗКУСТВЕНИЯТ ИНТЕЛЕКТ НЯМА ДА ЗАМЕНИ ЧОВЕКА

Популярният културолог и медиен експерт доц. Георги Лозанов, от Факултета по журналистика и масови комуникации на СУ „Св. Климент Охридски“ изнесе в Казанлък своята лекция, фокусирана върху раждането на автора в българската фотография. Събитието ще чест от програмата на Художествената галерия „Историята на изкуството за всички“ в рамките на 18-ите Празници в Долината на тракийските царе.

Знание, вградено в над 100 научни и повече от 200 други публикации по въпросите на медиите, културата, изкуството / задължително фотографията /, в авторството на книги и филми, преподаването в няколко университета, в дейността на редица неправителствени организации, престижни конкурсни комисии и прочие обществени изяви и награди, които правят доц. Георги Лозанов безпогрешно разпознаваем сред разноликата българска публика.

- Доц. Лозанов, в Казанлък сте заради фотографията. Успяхте ли вече да запечатвате Вашия кадър „Казанлък днес“?

- Признавам, че имам сантимент към Казанлък, бях тук и заради световната медиийна среща през юни. Казанлък ми прави добро впечатление на един жив, артистичен град с млади хора, с поминък, много неща са с вкус направени. Така че, идвам тук с удоволствие! Има неща, които са част от емблемата на града, които не може да му се отнеме – тракийското наследство, розите, военна промишленост. Тези различни неща правят образа му многолики. Аз с удоволствие наблюдавам как те някак органично се събират, не си пречат. Взаимно си помагат. Още повече, че тук има фотографска общност, познавам я добре, има и опит за фотографски музей, това е много голяма мечта на българските фотографи. Започнах да се занимавам с фотография в сп. „Българско foto“ в началото на 1980-те (аз не снимам и не мога да снимам, но съм се занимавал с критика и теория на фотографията). Тогава списанието, освен фотография, публикуваше и много анализи, защото фотографията е много важна за осмисляне сфера на културата. През нея се разбираят и много други неща. Още от тогава съм свързан с тази фотографска среда. Навремето имаше две големи мечти – да има висше образование по фотография – вече го има на две места – в НАТФИЗ и НБУ, което е чудесно, защото фотографията има огромна роля в културата, защото тя не е занаят, а следва да се мисли през един по-висок поглед. С появата на фотоапарата започва цяла нова ера в културата! И втората мечта – да има музей на фотографията. Той така и не се появи тогава, а имаме голямо културно наследство в това отношение, което много дълго не беше проучвано. Имаше една единствена „История на фотографията“ на П. Боеv, създад тези томове с възроденски ентузиазъм, но това не бе достатъчно. Помня как той събираща снимки по тавани и битачи и ги носеще в едни огромни торби в „Българско foto“, за да мислим, чия е някоя снимка, от кога е... Но днес вече има много и академични изследвания на фо-

тографията, което е свързано с това, че тя се преподава в университета.

- За изследовател като Вас, има ли изненади в много нови лични архиви, които се появяват?

- Никак не ме изненадват. Това се случи, защото много дълго време при фотографията, която се занимава с историята на всички други сфери, нямаше кой да поеме да изпълни този дълъг, да прочуи нейната история у нас. Сега вече има хора, които го правят и големи проекти – като този на Иво Хаджимишев.

- Сложена ли е вече точката на дългия спор изкуството ли е фотографията?

- Фотография и фотоизкуство са едно и също нещо. Фотографията се мисли в своята цялост. Тя е преди всичко памет, културна памет. Но идват и тенденции, които могат да бъдат приемани за изкуство, не само за памет, макар и

във времето – мигът, който продължава, но ти го спираш. Точно те пречупват, в културен смисъл, движението на историята и създават друг свет, нов свет. Г. Ст. Георгиев ги събира и давате – занимава се с въздушна фотография и като представител на символизма, включително е и първият, позволил си да сними голи тела, сваляйки табута. Той е в модерното време. Актови снимки се сваляха от изложби дори през 1980-те! Така бе с Диана Стаматова, Лоте Михайлова... Модернизацията не върви лесно и именно фотографията е един от силно модернизиращите фактори.

- Днес дигиталната фотография позволява всички да снима. Не се ли губи вързката с изкуството в това множество от фотографски упражнения, или обратното?

- Дигитализацията създаде

Доц. Лозанов по време на лекцията си в Казанлък

фотографията на паметта да може да има и естетически измерения – и често те да са по-въздействащи. Но фотографията, която има преки естетически задачи започва с модернизма. Нямам как да не споменем тук Георги Ст. Георгiev.

- Той е роден в Казанлък...

- Да, той е човек на модерното време. Знаете ли, според мен, модерното време започва от две неща – самолет и фотоапарата. Така се изпълняват две мечти на човека, изглеждали невъзможни, фантастика – човекът да лети и да може да спре мига, да спре времето. И те се случват – полетът в пространството и полетът

съсвем нов свет във всичко, не само във фотографията. Говорим вече за изкуствен интелект, утре той ще прави снимки... Това е въобще головата битка на човека със собственото му творение. Дали той ще се превърне във Франкенщайн, който ще го унищожи, или обратното – ще бъде в помощ?! Авинаги смятам, че щом човекът е създаден от Бога с възможности, които Бог му е дал да създадва, нямам как нещо при него да е в разрез със самия проект за Човека и за Човешкото.

- Вие сте оптимист!

- Разбира се! Вижте, никога изкуствият интелект нямам да може да замени човека по една прости причина – чове-

кът е тленно същество. От там произтича неговата емоционалност.

- Защото може да загуби всичко, животът му е крайен?

- Да, защото в далечния хоризонт човешкият живот е приказка с лош край. Това е, което никога нямам да може да бъде възпроизведено от изкуствения интелект, защото то прозтича от самото битие на човека.

- Това ли е основният мотив за творчество у човека, да остави нещо?

- Разбира се, Ролан Барт навремето казваше, че граматиката на фотографията са смъртта и любовта, привилегия само на тленните същества. Всичко това е абсолютно непревземаемо и с хубавото, и с лошото у човека. Изкуственият интелект вероятно ще продължи много човешкия живот, че има дълготрайен на човека по самата воля на неговия Създател Бога, в резултат на първородния гръх на нашите палави преди Адам и Ева. Но той е създаден с тази участ на крайност на живота, в която е целият драматизъм, който е източник на тази емоционалност, която пък, е в основата на цялата култура на човека. Това е един път, по който никой не може да излезе на човека и битието му, и участта. Затова и дигитализацията ще върши работа, ще има носталгични връщания към стари техники и методи, смятам, че ще има мощнни ретровълни. Артистите, така да се каже, от време на време ще се връщат в тъмната стаичка. Защото в аналоговата фотография има един фатализъм, изпуснал ли си кадъра, изпуснал си го. А фатализът създава вътрешна драматургия на образа, това е важно. Но съществуването на новите технологии?... Това помага, особено при репортажната фотография! Тя се разви значително. Някои считат това, че сега вски сними, за голяма заплаха, че има, един вид, свръхпроизводство на образи.

- Споменахте медиите, просветеността... У нас, съкаш сме още в онова „естествено състояние“ на обществото, където човек за човека е вълк, далеч от правовия ред и всъщакво сключване на т.нр. „обществен договор“ между хората и властта, за което Хобс говори още преди четири века? Как тогава медите да стигат адекватно до хората?

- Върху медиите се стоварват повече беди, отколкото е необходимо, защото в обществото, в което има липси, медиите се превръщат в жокер. Очаква се от тях да компенсират политически, културни липси... Да не забравяме, че са агора, площад, на който всъщакъв хор се явява. С медиите има и друг проблем – форма на комуникация, която не е медийна, започнала да замества медиите. Имам

предвид социалните мрежи. Те не са медиа. За да бъде нещо медиа, то трябва да има, както го преподаваме, следните изпълнени условия – едно и също съдържание до стига до много хора, да има редакционна отговорност и редакционна независимост, да не е създадено редакционното съдържание под нечий диктат. Първото, социалните мрежи в някаква степен го правят. Но медиите трябва да има и останалите две. Социалните мрежи не могат да гарантират редакционна отговорност и редакционна независимост. Зареди което станаха жертва на много силни пропагандни стратегии до степен, че вече ги наричаме „война“. Хибридна война, война за мисленето на хората. Мисленето на хората става жертва. Какъв е проблемът? Това общество си играе на медиа, защото все пак, е част от загадното общество или поне частично принадлежи към този западен свят, който може да си позволи да има различни мнения, защото сме излезли от комунизма. Ако /не дай, Боже!/ стане това, което искат привържениците на тази реставрация на миналото, тогава те ще видят какъв става въпрос, но вече ще е късно. В това е ефектът на пост-истината, тя е такова явление, при което през публични комуникации или през натиска на публичната комуникация, ти си създаваш мнение, кое то смята за свое собствено, държиш на него, но това е против твоя интерес, което осъзнаваш, чак когато това се случи.

- Либерализът, мисленето, то което приема Свободата за основна човешка ценност, е в криза. Как стигнахме до тук?

- Така е, защото либералната гледна точка приема всички гледни точки, приема правото им на съществуване, включително и на тия, които я отричат. За разлика от „оттатък“, където, който има друга гледна точка, отива в затвора. Либерализът в този смисъл, се оказа добра беззаштитен.

- Изкуството може ли да бъде някакъв изход, спасение, светъл тунел, през които да преминем, за да избегнем всичко това?

- Не можем нищо да избегнем чрез изкуството. За съжаление, изкуството, особено високото изкуство, изиска културна аудитория! Тези, които могат да появяват на пропагандата на хибридната война, не са културни хора. Те са, така да се каже, интелигентно слабо защищена част от обществото. Тя става жертва. Който е с ума си, си дава сметка за всичко и това се вижда. Нямам млади хора, реализирани в някаква сфера на изкуството, които да са в тази група на хора, откаzали се от демократичните ценности. Така че – изкуството не може да помогне. То, обаче, може да увеличава солидарността на културните хора и да им създава чувство за общност. Диана Рамналиева

Снимки: Татяна Бончева

РОЗАЛИНД ФРАНКЛИН ЗАБРАВЕНАТА ЛЕЙДИ ДНК

Когато присъждат Нобеловата награда на Уотсън и Крик, тя вече не била между живите.

Розалинд Франклайн /1920-1958/ е английски биофизик, химик и учен-рентгенограф, експерт с изключителен принос за определянето на структурата на ДНК – ключово постижение на 20 век. С техника, която сама усъвършенства, през 1952 г. тя прави знаменитата Снимка № 51.

Франклайн има научен принос и в областта на вирусите, каменният въглища и графита. През 16-годишната си кариера тя публикува 19 статии за въглищата, 5 за ДНК и 21 за вирусите.

Нейното име днес носят стипендии, поддържащи жени-учени, училища, проекти и сдружения. През 2004 г. Университетът по медицина и наука в Чикаго приема името ѝ. През 2019 г. на нея е кръстен и марсоход.

През 2023 г. се навършват 65 години от смъртта на Розалинд Франклайн.

Дете на науката. Родена е на 25 юли 1920 г. в Нотинг Хил, Лондон, в заможно еврейско семейство. Баща ѝ, Елис Франклайн, е банкер, а майка ѝ Мюриел произхожда от фамилия на учени. Имали пет деца, Розалинд е второто, единствената дъщеря. Тя била изключително интелигентно момиче. На 6 години безпогрешно решавала сложни аритметически задачи. Превъзходно владеела френски, италиански и немски. Събирала си лекции на Айнщайн. На 15 години направила своя смел за избор – да стane учен. Трябвало да преодолее съпротивата на баща си, който предполагал дъщеря му да се занимава със социални дейности.

Образованието. Училието ѝ се давало удивително лесно. На 10 години постъпила в интернат, на 12 – в училището за девойки „Св. Павел“, където показвала забележителни успехи по латински, естествознание и спорт. През 1938 г., с най-висок бал измежду кандидатите, постъпила в Юнионхем колеж на Университета Кеймбридж. Учила физическа химия и кристалография. Била отлична студентка, отпуснала и стипендия, парите от която дала на друг студент-евреин. Семейство Франклайн по всякакъв начин подпомагало евреите, даже приело всички две деца сирачета. Въпреки успеха си, Розалинд имала трудности – заради еврейския си произход. Момичетата евреи можели да ходят на лекции, но сядали на определени места. Но им разрешавали да участват в университетските церемонии, не им присъждали научни степени. Франклайн зачинала дисертация и получила докторска степен едва през 1945 г., 4 години, след като завършила.

Научна кариера – началото. През 1942 г. започнала работа в Британска науко-исследователска асоциация по опознаването на въглищата, където под ръководството на

Роналд Нориш, нобелов лауреат, пионер във фотохимията, направила фундаментални изследвания на структурата на въглерода и неговата алоторпна форма – графитът. Публикувала прочуваната си за порестата структура на въглищата и защитила дисертация. Това превърнало въглищата в горива с огромно значение. Благодарение на ефективното им използване като филър в газовите камери, били разработени и усъвършенствани противогази, спасили живота на хиляди британски воиници.

Париж. През 1947 г. напуснала Англия и до 1950 г. работела в Париж в сътрудничество с кристалограф Жак Меринг. Усвоила тънкостите на рентгеновата дифракция, станала известен специалист. Този бил от шестилетни периоди в живота ѝ – увличала се от алпинизъм, с колеги и приятели плували и ходели на танци. Предложили ѝ да работи в Кралския колеж в Лондон, осигурили й тригодишна стипендия за изследвания, но тя не се решавала да напусне Франция.

Лондон. В началото на 1951 г. тя все пак започнала работа в Кралския колеж, в отдела по биофизика, ръководен от Джон Рандал, който веднага забелзил таланта ѝ и ѝ поверил ръководството на нов проект по изучаването на влакната на ДНК.

Но нещата не били толкова прости. Формално Франклайн била начело на проекта, но за ръководител не била официално назначена. Въпреки известността ѝ, колегите ѝ мъже се отнасяли към нея като към лаборантка, прехвърляли ѝ цялата рутинна и скучна работа. Отношението към жените било неравностойно: те се хранили в отделна столова, не ги включвали в обсъжданията на работата. Франклайн работела почти сама, нямала около себе си близки по образование и възпитание хора. Там работел и Морис Уилкинс, с когото не се

разбирали. Затова, въпреки че Франклайн отговаряла за всички етапи на изследването, Рандал им дал да ръководят две отделни научни групи по изследването на ДНК.

Знаменитата Снимка № 51. За две години Розалинд извършила блестящи кристалографски експерименти. През 1951 г.

Самата Розалинд не предприела нищо, за да защити първенто

Франклин, доказаващо, че ДНК представлява спирала. Но редакцията го поставила под статията на Уотсън и Крик и така се създадо впечатление, че не Франклайн е открила структурата на ДНК, а тя просто е потървала тяхното изследване.

Самата Розалинд не предприела нищо, за да защити първенто

на своето откритие, не желала да бъде завладяна от негативизъм и критика.

Розалинд Франклайн умира през 1958 г., без да разбере, че Уотсън и Крик са „зашимствали“ важни изводи от нейната уникална фотография.

Нобеловата награда. През 1962 г. на Уотсън и Крик е присъдена Нобелова награда, споделена и от Морис Уилкинс, за откриването на структурата на ДНК. Може би Розалинд Франклайн също е щяла да бъде удостоена, но тогава наградата се е присъдадала само на живи хора. Фактът, че тя е дадена на мъже, в много по-голяма степен се интерпретира като недооценяване на жените в науката, отколкото като следствие от превалитета на Нобеловата комитет

да не се присъдят награди посмъртно. Преобладаващото мнение в научните среди е, че Розалинд Франклайн напълно заслужава да бъде призната за съавтор на откритието.

Уотсън и Крик упорито твърдели, че не са виждали изследванията на Франклайн и нико веднъж не я споменали в речите и интервюята си. По-късно обаче признаяли, че не биха могли да направят своето откритие без легендарната снимка на Розалинд. През 1968 г. Джеймс Уотсън в книгата си „Двойната спирала“ потвърдил, че е „знаел за документите на Франклайн, повече, отколкото тя си е мислела“. А Крик заяви, че тя е била „само на две крачки“ от откритието.

Уотсън обаче не скрил ироничното си отношение: нарочил „Рози“ и „син чорап“ – термин, използван за жена, лишенна от обаяние и всекояко погълната от

публикувала нейна биография, в която гневно отричала изказванията на самозабравила се лауреат Уотсън. А в книгата си „Розалинд Франклайн: забравената лейди ДНК“ Брэнда Мадокс припомнила блестящата ѝ научна кариера и категорично подчертала приноса на тази забележителна жена-учен за ДНК.

Още открития. Розалинд Франклайн напуснала Кралския колеж и до края на живота си работела в колежа Бъркбек, където била уважавана и ценена от всички. Тя направила серия от блестящи изследвания върху вируса на тютюневата мозайка, който раззвил тютюна, обезцветявайки листата му като шарка. Това е първият в историята открит вирус.

Работела и върху строежа на радионуклеиновата киселина – РНК. Изследванията ѝ са в основата на съвременната молекуларна биология.

Заедно с биохимика Аарон Клуг изследвала вируса на полимиелита. През 1982 г. откритието заслужило Нобелова награда, като получил Клуг. Франклайн не била вече между живите, той довършил общата им работа. При получаването на наградата казал, че Розалинд Франклайн е „неговият образец за подражание и тя без съмнение също заслужено би получила тази награда, ако не си била отишла толкова рано“.

Малко известен факт е, че след 1953 г. между Франклайн, Уотсън и Крик се завърза приятелство. През 1954 г. тя и Уотсън, по негово предложение, пътуват до Калифорния, където Франклайн е изпратена в научна командировка. Уотсън ѝ шифрал лично. С Крик и семейството му пътуват из Испания през 1956 г., а по-късно тя гостува в дома му, възстановявайки се след лечение. В последните си години създавала много контакти, получавала покани за изказвания на конференции в различни държави, но била възпрепъстяна заради заболяването си.

Рентгенът-убиец. През 1956 г. и открили рак на яичниците, предизвикан от постоянно работата с рентген. Направили и операция, но заболяването се разпространило много бързо. Въпреки химиотерапията, тя продължавала да работи.

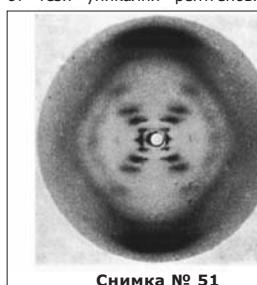
Починала на 16 април 1958 г. – на 37 години. В същия ден в Брюксел била открита Световна научна изложба, на която бил презентиран нейният модел на вируса на тютюневата мозайка. Поканата дошла две години по-рано от Кралския институт, където опитът ѝ в тази област бил високо ценен.

Отдадена на науката, откривателката не създала семейство, нямала и деца. За свой наследник определила Клуг.

Розалинд Франклайн била задълго забравена. Информация за научната ѝ дейност е представена на широката публика едва през 2002 г. През 2005 г. текст за нея е написан върху първия модел на ДНК.

Мария Рашкова

Снимка № 51

изображения станови известно като „Снимка № 51“. Фотоът бил получен през 1952 г. след близо 100 часа излагане на рентгенови лъчи, а разчетите за анализа на структурата отнели една година.

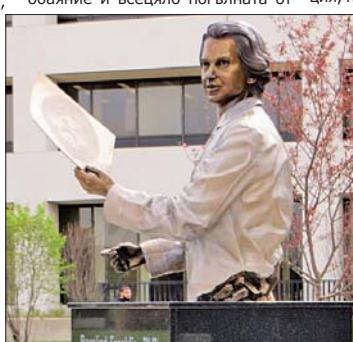
Присвоеност от откритие. Разшифроването на ДНК било голямо предизвикателство за учени. През 1944 г. било доказано, че в него се крие важна генетична информация. През 1953 г. американският химик Линус Полинг публикувал погрешен модел на ДНК, състоящ се от три влакна. Франклайн му писала, че, според собствените ѝ анализи, това не може да бъде вярно.

С теоретичното изучаване на ДНК в същото време в Кавендишката лаборатория се занимавали и младите учени от Кеймбридж – американският биолог Джеймс Уотсън и британският физик Франсис Крик, но техният модел също бил неправilen. През януари 1953 г. колегата на Розалинд – Морис Уилкинс, без нейно знание и съгласие, им показал Снимка № 51, която им подсказала как да създадат и устроена е ДНК. Именно тази снимка им помогнала да стигнат до извода, че ДНК представлява спирала, състояща се от две усукани нишки.

През юни с. г. те публикували своя, вече правилен, модел на ДНК в научното списание „Нейчър“. В същия брой било

публикувано и изследването на умствените си занимания. Написал, че тя трябвало да се грижи повече за външността си, защото „да не подчертаваш такива устни с червило, е просто престъпление“.

Розалинд Франклайн не можела да опровергае, но большинството от рецензентите не скрили възмущението си. През 1975 г. Ан Сейър, приятелка на Розалинд,

Издателски съвет: Николай Ибушев, Янко Запрянов, Цветан Шиков, Добрин Драгнев. **Редколегия:** Юлия Младенова – гл. редактор, Диана Нейчева, Мария Рашкова, Димитър Бахчеванов, Мария Пискова, Искра Буюклиева, Венко Юнаков. Със съдействието на КНСБ и КТ „Подкрепа“ в „Арсенал“АД.

За връзка с редакторите на „Трибуна Арсенал“: e-mail: tribuna.arsenal@gmail.com; **Юлия Младенова:** 0882 98 70 14, e-mail: julia_mladenova@abv.bg, **Мария Рамналиева:** e-mail: di_ramnalieva@abv.bg; **Мария Рашкова:** 0882 98 70 12, mvrashkova@abv.bg; **Димитър Бахчеванов:** 0888 21 01 00